

Баняс В. В.,*кандидат філологічних наук**Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
orcid.org/0000-0001-6880-8805***Баняс Н. Ю.,***кандидат філологічних наук, доцент**Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
orcid.org/0000-0002-6974-0790*

«ОДЕЛЕТТИ» ЖЕРАРА ДЕ НЕРВАЛЯ: ІМПРЕСІОНІЗМ ДО ІМПРЕСІОНІЗМУ

Анотація. За життя французький поет і письменник-романтик Жерар де Нерваль мав репутацію цікавого, своєрідного, проте далеко не першокласного автора, залишаючись у глибокій тіні більш визнаних авторів свого покоління. Зі стартом ХХ століття інтерес до його творчості почав стрімко зростати, а за кілька десятиліть його визнали одним із найбільших новаторів свого часу. Відтоді інтерес дослідників – як у Франції, так і за кордоном – зосереджений насамперед довкола його повісті «Аврелія» та циклу сонетів «Химери». Втім, прискіпливіший погляд показує, що й у більш ранніх творах Нерваль так само випереджав епоху, творячи в манері наступних художніх поколінь. Одним із зразків цього є його цикл віршів «Оделетти» («Маленькі оди»), в яких паризький митець зумів випередити більшість естетичних принципів імпресіонізму. В наведеній нижче статті простежується цей момент: автори доводять, що основним художнім лейтмотивом «Маленьких од» є не події довоколишнього життя – пережиті, почуті чи прочитані, – а враження, відчуття автора про них. Помітно, що для збереження в поезіях свіжості й різноманітності фарб натури, автор відмовився від використання складних літературних форм залишивши у своїй «палітрі» лише чисті кольори. Твір Нерваля схожий на окремий кадр, фрагмент рухомого світу. Цим можна пояснити як рівноцінність усіх частин вірша, так і невірноваженість, асиметрію, сміливі зрізи образів, складні ракурси. Нервалеві «Оделетти», крім усього іншого, естетично дуже довершені: це зразок справжнього поетичного мистецтва, а також своєрідний доказ, що мистецька сила літературного втору може виникати не завдяки складності композиції чи «бездонній» герметичній глибині – тут усе зазвичай дуже прозоро, образи чисті, а відсутність додаткових «затемнених» смислів жодним чином не заважає автору відбудувати як складність людського життя, так і його всебічну повноту.

Ключові слова: герметизм, образи, історія, родичі, предки, природа, готика.

Вступ. Усталена традиція мистецтвознавчих наук розділяти творчість артистів на періоди й етапи виглядає цілком виправданою щодо естетики класика французької літератури Жерара де Нерваля (1808–1855). Здається, між автором «Аврелії» й «Химер» і автором «Оделетт» [1] майже немає точок дотику: там – смисловий герметизм, настроєвий трагізм, похмурість душі; тут – чистота образів, «світла печаль», стилістична про-

стога. В українському літературознавстві досі наявна мінімальна увага до основного творчого доробку Нерваля, натомість усе, що не стосується тих же «Химер» чи «Аврелії», цілком обділене інтересом дослідників. Мета цієї статті – започаткувати у вітчизняній науці про літературу інтерес до цього періоду художності французького митця, якого на Батьківщині сьогодні визнають чи не ключовим літератором ХХ століття [2, с. 17].

Методологічна база дослідження. У статті ми взяли на озброєння т.зв. тематологічну інтерпретацію, а також наратологію та психоаналіз. Ми віддали перевагу розвідкам Г.-І. Гадамера, Д. Наливайка, Р. Труссона, С. Зенкіна та В. Фесенко. Також спираємося на окремі напрацювання Ю. Лотмана, М. Бахтіна, В. Халізева, Т. Гундорової та Н. Зборовської, в яких дана проблематика не є акцентованою, втім, наявне глибоке розуміння особливостей загального літературного розвитку. Тематологічний тип інтерпретації базується на засадничих принципах т.зв. літературної герменевтики. Одним із її розробників є авторитетний німецький мислитель Г.-І. Гадамер, який надав герменевтиці універсального значення, вбачаючи головне її завдання в проясненні природи розуміння, провідною умовою котрого є всеосяжна вкоріненість у традиції, в культурі.

Основний виклад дослідження. Цикл із 23-х віршів під назвою *Odelettes* («Оделетти», «Маленькі оди») був написаний упродовж 1832–1839 років і вперше цілком опублікований 1853-го. Як у французькому літературознавстві, так і у світовому ці поезії досі перебувають ніби в тіні сприйняття творчого доробку Нерваля, де основний інтерес дослідників присвячено повісті «Аврелія», сонетам циклу «Химери» чи книзі «Подорож на Схід». Зазвичай «Оделеттам» приділяють або мінімальну увагу, або ж трактують їх як «підготовку» автора до написання майбутніх шедеврів.

При тому, що після уважного прочитання з'ясовується: «середній етап» поетичної творчості французького літератора (представлений саме «Маленькими одами») естетично навіть перевершує «пізній» (мова про «Химери»), містячи щонайменше три вірші, які є справжніми шедеврами.

Українською мовою «Оделетти» ніколи не перекладалися. Ми вирішили подати дослідний переклад як такий, що найкраще презентує оригінальний текст без викривлень. Така подача, крім іншого, дає змогу зрозуміти своєрідне естетичне новаторство Нерваля: по суті, він писав у манері імпресіонізму за понад два десятиліття до «офіційної» появи цього

мистецького явища. Адже загально визнано, що основними ознаками імпресіоністичного мистецтва є: опис не подій і явищ, а вражень від них; великий акцент на тематиці природи; світла (чи пастельна) настроєва гама; етюдність, чернетковість, незавершеність матеріалу тощо. Все це легко простежується в «Оделеттах».

Отже, що таке імпресіонізм? «Імпресіонізм (франц. *impressionisme*, від *impression* – враження) – напрям у мистецтві (перш за все у живописі) останньої третини 19 – першої чверті 20 ст., який реалізується у відтворенні художником безпосереднього враження від об'єкта споглядання. І. виник та розвивався у 2-й пол. 19 ст. у Франції. Знач. вплив на імпресіоністів справив Е. Мане, який 1863 виставив свою картину «Сніданок на траві», що стала поштовхом до формування нового худож. світогляду групи художників (К. Моне, О. Ренуар, Б. Морізо, К. Піссаро, А. Сіслей, П. Сіньяк, Ж. Сьора, Е. Дега), до якої формально він не входив. Митці намагалися внести у франц. живопис, що потерпав від академ. штампів, безпосередність життєвих сюжетів, зображення миттєвих ситуацій, свіжість тех. прийомів письма. Термін «І.» виник після виставки 1874 у Парижі, на якій експонували полотно «Враження. Схід сонця» (1873) К. Моне...

І. представлений у франц. (Гі де Мопассан, брати Ж. та Е. Гонкури), нім. (рання творчість Т. Манна), австр. (С. Цвайг), норвез. (К. Гамсун), рос. (А. Чехов, І. Бунін), укр. (М. Коцюбинський) та ін. літ-рах. Проте його сутність остаточно не з'ясована. Зокрема зх. дослідники роблять акцент на чуттєвій природі І.: ключ до розуміння реальності – сприйняття, а не рац. досвід; почуття, відчуття, думки, враження, емоції у їх безпосеред. вияві (ментальність), а не їх інтерпретація» [3].

Імпресіоністичне бачення світу пронизує «Оделетти». Їхній автор замилуваний природою, своїм відчуттям від будь-яких подій – реальних, історичних, прочитаних – він змальовує в легкій манері мазків. Його раціо відсунуте на задній план, будучи цілком відтінене почуттями. Нерваль милується змінами пор року, вечірнім туманом, метеликами, й усе це для нього значно важливіше, ніж актуальні суспільно-історичні події Франції.

Не дивно, що довоколишнє сприйняття «Оделетт» (як і всіх його пізніших творів) було прохолодним і м'яким. Можна сказати, що сучасний йому мистецький загал у цілому просто не помітив цих віршів. Має слушність сучасний український дослідник: «Осягнення творчості Нерваля відбулося вже після його смерті, головним чином у ХХ столітті» [4, с. 184].

Сьогодні можемо, без утривань, наполягати на «переписуванні підручників» історії мистецтва, визнавши французького літератора одним із перших імпресіоністів – чи, принаймні, як предтечу цього напрямку. Щось подібне в контексті інших – символізму, модернізму, авангарду – міжнародне культурологічне співтовариство вже зробило.

Висновки з дослідження. Як бачимо, Нерваль, якого, базуючись на аналізі повісті «Аврелія» та циклу сонетів «Химери», ще півстоліття тому визнали головним новатором французької літератури ХХ століття, випередив час і в маловідомих поезіях «Оделетти». За кілька десятиліть до утвердження нового мистецького напрямку – імпресіонізму він писав у схожій манері. Для нього події реального життя, історичні перипетії слугують не предметом осмислення, а лише базою для душевних переживань, які відтворюються в літературних творах.

Ілюстративний матеріал

Квітень

Уже погожі дні, пилюка,
Лазурне і яскраве небо,
Розігріті стіни, довгі вечори;
І нічого зеленого: ще ледве
Червонуватий відблиск прикрашає
Великі дерева з чорними гілками!

Ця чудова пора мене тяготить і засмучує.
І лише після дощових днів
Повинна раптово з'явитися, на одній картині,
Зеленіюча й рожева весна,
Ніби освіжаюча німфа,
Яка, всміхаючись, виходить із води.

Готична пісня

Прекрасна дружино,
Люблю твої сльози!
Це – наче роса,
Що з'являється на квітах.

Чудові речі
Існують лише навесні,
Осипаємо трояндами
Ходу часу!

Хай це брюнетка чи блондинка –
Чи варто вибирати?
Всесвітній Бог –
Це радість!

Хор кохання

Тут минають
Чаруючі дні!
Нудьга стирається
В засмучених серцях,
Мов сліди
Набігаючих хвиль.

Легковажна пора,
І її треба відчутти.
Безумна пристрасть,
Яка є тільки бажанням,
І все ж вона зникає.

В лісах

Навесні пташка народжується і співає:
А ви чули її голос?
Він чистий, простий і щемливий,
Голос пташки – в лісах!

Влітку пташка шукає супутника;
Вона любить – і любить тільки раз!

Яке воно ніжне, мирне й вірне,
Гніздо пташки – в лісах!

Потім, коли настає штормова осінь,
Вона замовкає... до холодів.
Жаль! А якою щасливою повинна бути
Смерть пташки – в лісах!

Іспанія

Моя добра земля Іспанія,
Хто захоче втекти від твого красивого неба,
Від твоїх поселень і гір,
Від твоєї вічної весни?

Твоє чисте повітря нас п'янить,
Твої дні не такі привабливі, як ночі,
На твоїх полях захоче жити Бог,
Якщо залишить Рай.

Колись твоя господиня,
Аравія, покидаючи тебе,
Залишила на твоєму королівському чолі
Корону Сходу!

Відлуння ще повторює
На твоїх чарівних берегах
Давній приспів мавра:
«Слава, любов і свобода!»

Фантазія

Ось наспів, за який я віддав би
Всього Россіні, всього Моцарта й Вебера,
Наспів старий, млявий і сумний,
Який тільки для мене має таємну чарівність.

Так ось щоразу, як я його чую,
На двісті років моя душа молодіє:
Це часи Людовика XIII; і я думаю, що побачу, як простя-
гається

Зелений пагорб під жовтавим заходом сонця.

А ось замок із цегли поряд із каменем,
Із вітражами, пофарбованими червонуватими кольорами,
Оточений великими парками й річкою,
Що омиває його підніжжя й протікає серед квітів.

А ось пані, у вікні згори,
Блондинка з чорними очима у стародавньому одязі,
Котру в іншому житті, можливо,
Я десь уже бачив... і про яку досі згадую!

Веселощі

Молоде винце із Марєя
Світліше за вино з Аржентєя,
Який у тебе незвичайний присмак!
Римляни тебе не розмакували,

В той час, коли давній житель Парижа
Відав тобі перевагу над суренським.

Твій рожевий лікер, о, чудове вино,
Здається виробленим із божественної крові
Якоїсь лісової мавки;
Ти вдосконалюєшся на кромці
Келиха, котрий у руці, кольорами,
Що випромінюються фужером.

Ти мене рятуєш влітку
Від спраги – наче вишукане вино,
Залишене мною звечора;
Твій присмак кислуватий, але й солодкий водночас,
Наповнив мій великий палац,
Освіжаючи мене, коли прокидаюся.

То й що! Веселий із самого ранку,
Я прогулююся невпевненими кроками
Стежкою, де зеленіє твоя лоза!
– І я не маю Ришеле,
Щоби завершити цей повчальний куплет...
І знайти підходящу риму.

Кузина

Зима має свої принади: часто в неділю,
Коли сонечко ледь-ледь освітлює білу землю,
Ми гуляємо з кузиною...
– І не забудьте повернутися до обіду!

То каже мама. І коли ми вже в Тюільрі,
Бачимо під чорними деревами квітчасті одежини.
Дівчині стає холодно... І ми обоє помічаємо,
Що вечірній туман починає підійматись.

І ми йдемо додому, розмовляючи
про чудовий день і жалкуючи,
Що він проминув так швидко... Й ось слабенький вогонь:
Повертаючись, ми вже біля сходів із великим апетитом
Відчуваємо запах смаженого індика.

Бабуся

Ось уже три роки як померла моя бабуся,
Добра жінка, й коли її ховали,
Батьки, друзі – всі плакали
З правдивим та гірким боєм.

А я сам блукав будинком, здивований
Більше, ніж згорьований; і оскільки я
Був найближче до її труни, хтось докоряв,
Мовляв, я не плакав і не голосив.

Шумний біль дуже скоро минув.
Протягом трьох років зовсім інші емоції –
Радості, болі, революції –
Стерли зі стін пам'ять про неї.

Я один про неї думав і за нею плакав;
Протягом трьох років поступово це набирало більшої сили,
Немовби ім'я, витатуїзоване на шкірі.

Серенада

(Наслідуючи Уланда)

О! Що за ніжна пісня мене будить?
– Біля твого ліжка я вартую,
Доню! Я нікого не чую...
Засинай, це химера!
– Надворі я чую, мамо,
Повітряний хор!

– Лихоманка може повернутися.
– Пісні за вікном,
Здається, наближаються.
– Спи, бідна хвора дитино,
Яка мріє про серенаді...
Чемні діти засинають!

– Люди, що ж то буде?
Хмаринка мене відносить...
Прощай, світе, прощай!
Мамо, ці дивні звуки –
То ангельський концерт,
Який кличе мене до Бога!

(Музика принца Понятовського)

Захід сонця

Коли вечірнє сонце огортає Тюльєрі
Й кидає вогонь на вікна замку,
Тоді я, Велика алея з двома водоймами,
Цілком поринаю в замріяність!

І тоді, друзі, виникає чудовий кут зору,
Щоби побачити, як ніч огортає все навколо.
Захід сонця? Багата й рухлива картина,
Вписана в арку на площі Зірки!

Чорна цятка

Кожний, хто уважно дивиться на сонце,
Сподівається побачити, як наполегливо пропливає
Довкола нього в повітрі синювата пляма.

Так я, зовсім малий і дуже завзятий,
Прагнучи слави, насмілюся сфокусувати очі:
Тоді чорна цятка залишилась у моєму жадібному погляді.

Відтоді, змішану з усім як знак скорботи,
Всюди, в будь-якому місці, на якому зупинявся мій погляд,
Я бачив її – цю чорну цятку!

Що, знову? Безперестану між мною та моїм щастям!
О! Тільки самотній орел (нещастя для нас, нещастя!)
Безкарно дивиться на сонце й славу!

Заміна коней

У подорожі зупиняються, виходять із екіпажів,
Опісля коні навмання блукають між хатами,
Дорога й легенькі удари батогами,
Утомлений погляд і заціпеніле тіло.

Аж раптом – мовчазна й зелена,
Заболочена долина, вкрита бузком,
Струмочок, що дзюркотить між тополями;
Тож дорога й гуркіт дуже швидко забуваються!

Лягаємо на траву й слухаємо одне одного наживо,
Напиваємося запахом зеленої трави, відпочиваємо,
Ні про що не думаючи, споглядаємо небо...
І як жаль! Чуємо окрик: «По конях, панове!»

Пробудження у візочку

Ось що я побачив: дерева вздовж дороги
Пробігали, переміщуючись, як армія, що відступає.
А піді мною, розтривожена вітрами, що піднялися,
Земля здіймала потоки ґрунту й каміння у своїх глибинах!

Дзвони супроводжували на зелених рівнинах
Поселення із поштукатуреними будинками, вкритими
Черепицею, які були розкидані, наче отари
Білих овець, помічених червоним на спинах!

А гори, сп'янілі, хиталися; річка,
Мов гадюка боа, розлившись
По всій долині, розкинулася, цілком огортаючи її...
– Я в дозорі, той, хто щойно прокинувся!

Сидалізи

Де наші закохані?
Вони в могилі.
Вони щасливіші
У кращому місці!

Вони біля ангелів
У глибині блакитного неба
І співають похвалу
Божій Матері.

О, білосніжна наречена!
О, молода діва в квітах!
Покинута коханка,
Яка пробуджує біль!

Глибока вічність
Усміхалась у ваших очах...
Погаслі божі світочі
Запалить на Небесах.

Метелики

І

Із усіх красивих речей,
Яких нам не вистачає взимку,
Що ви найбільше любите? – Я, троянди;

– А я, вигляд зеленого луку;
– А я, жнива, що жовтіють,
Шевелюру борозен;
– А я, співаючого соловейка;
– А я, красивих метеликів!

Метелик, квітка без стебла,
Яка пурхає,
Яку ловлять сіткою;
В безмежній природі
Гармонія
Між рослиною і пташкою!

Коли повертається пишне літо,
Я зовсім один відправляюся у ліс:
Розлягаюся у високій траві,
Загублений у зеленому савані.
А в моїй перевернутій голові,
Там, кожний по черзі,
Проходить, немов думка,
Або поезія, або кохання!

Ось сатир,
Чорний і жовтий;
А ось і березень лазурний
Колише іскрами
Своїх крил
Багатим і хвилеподібним оксамитом.

А ось швидкий адмірал,
Що літає, неначе птах:
Його чорне й розкішне крило
Має велику яскраво-червону стрічку.
Боже мій! Осьмак у просторі
Нагадує спалах, що заярів...
Але радісний перламутр з'являється,
І я бачу тільки його!

II

Як шовкове віяло,
Він розгортає
Свою мантию, оздоблену сріблом;
І строкатий одяг,
Позолочений
Зеленуватим і мінливим золотом.

А ось і махаон-зебра,
Окреслений коричневим і чорним;
У скорботі, в похоронному вбранні,
Зі дзеркалом, обрамленим лазур'ю;
А ось аргус, мертва квітка,
Моріо, великий і блакитний,
І денний павич, який має
На кожному крилі вогняне око!

А ввечері покриваються темрявою наші рівнини;
Фалени
Дуже шумно злітають,

А сфінкси у похмурих тонах
У сутінках
Пурхають, кружляючи.

А ось великий паон із рожевим оком,
Змальованим на сірому тлі,
Який літає лише гупої ночі,
Ніби летючі миші;
Чагарниковий метелик,
Обрамлений жовтим і зеленим,
І дубовий метелик,
Який не помирає взимку!

А ось сфінкс, на голові –
Скелет,
Пофарбований білим на чорному тлі,
Якого боїться сільський житель
На дорозі,
Побачивши, коли той пурхає вночі.

Я також ненавиджу фаленів,
Похмурих нічних гостей,
Що пурхають нашими рівнинами
Із сьомої години до півночі;
Але вас, метелики, яких люблю,
Легкі денні метелики,
Кожен із вас є символом
Поезії й кохання!

III

Горе вам, метелики, яких я люблю,
Ніжні символи –
Для вас за вашу красу!
Стрілка вашого корсажу
Непомітно
Мнеться, стаючи оксамитовою...

Зовсім юна дівчина
З ніжним серцем, солодкою усмішкою,
Що пробиває ваше серце, наче голка,
Вона спостерігає за вами зачарованим оком:
І ваші ноги скуті
Білим кігтем, який їх рве,
І ваші кінцівки стиснені
У смертельних муках!

Ні добридень, ні добрийвечір

(На грецький мотив)

Уже не ранок! Іще не вечір:
Однак у наших очах зблід спалах.

Хоча багряний вечір нагадує схід сонця,
Ніч згодом заведе в забуття!

Дворяни і лакеї

Колишні дворяни, про яких пишуть у романах,
Ці витязі з високими чолами, з дантесівською зовнішністю,
Тіла яких складені з гігантських кісток;
Здається, вони мають у землі й основу, й коріння;

Якби вони ожили, і їм спало на думку
Побачити спадкоємців своїх безсмертних імен
Із роду Ларидонів, які заповнили готелі
Міністрів, – плазуючих, жадібних і деградуючих;

Кволих істот, згорблених, із фальшивими
нагрудними знаками й вивісками...
Тоді, можливо, ці благородні люди
З далеких часів зрозуміли би, що дворянську кров
Їхні доньки змішали з кров'ю лакеїв!

Собор Паризької Богоматері

Нотр-Дам дуже древній: імовірно, його бачили,
Заснованим іще тоді, коли Париж тільки-но з'явився;
Втім, за якусь тисячу років час узяв своє,
Наче вовк, розправляючись із важким скелетом бика,
Закрутив залізні нерви, а потім притупленим зубом
Сумно згриз свої старі кістки з каменю!

Добрі люди з усіх країн Землі
Приїжджатимуть, аби помилуватися суворою руїною;
Мрійники, перечитавши книгу Віктора,
Сподіватимуться побачити древній собор
Таким же, яким він був, могутнім і прекрасним,
Що височить перед ними, немовби тінь смерті!

Роздуми про Байрона

З моєю любов'ю і моєю стійкістю
Я сподівався пом'якшити твою суворість.
І подих надії
Закрався в моє серце;
Але час, який я марно розвиваю,
Мені відкрив правду,
Отож надія зникла, мов сон...
А мені залишилася тільки моя любов!

Залишилася безодня
Між моїм життям і щастям,
Ніби лихо, жертвою якого я є,
Ніби тягар, кинутий на моє серце!
Щоби втекти від пастки, котра на мене чатує,
Мої зусилля будуть марними;
Позаяк людина простягає ноги в могилі,
Коли надія її більше не підтримує.

Я волів би пробудити ліру,
І частенько, сповнений солодкої ніжності,
Я наважувався, захоплений мареннями,
Знайти в ньому ніжні акорди.
Скільки разів, проливаючи сльози,
Я оспівував твої божественні чари!
Мої наміри були сповнені чарівністю,
Позаяк саме ти їх навіював.

Ця пора вже більше не існує, тож марення
Вже не з'являється, щоб оживити мій голос;
Я вже не знаходжу для своєї ліри

Звуків, які вона мала колись.
У журбі, котра мене поглинає,
Я бачу, як минають чудові дні;
І якщо моє око ще виблискує,
То це від сльози, котра щойно витекла!

Розіб'ємо келих життя;
Його лікер – це всього-лиш отрута;
Він подобався моєму безумству,
Проте він оп'янив мій розум,
Тривалий час одурманений даремними мріями.
Глорія! Любов! Ви полонили моє серце...
Глоріє! Ти всього-лише брехня;
Любово! Ти всього-лише щастя!

Політика

За часів Святої Пелагії,
Під її безмежним покровительством,
Там, мрійник і мислитель,
Я жив полоненим.

Жодної травички, що росте,
Жодного стебла моху
Вздовж заготованих,
Гладко обтесаних стін.

Птаху, який розриває простір...
І ти, морський бризе, що проходить
Вузьким горизонтом
По в'язниці;

Із чудового польоту
Принесіть мені якусь траву,
Якийсь злак, аби той розвіював
Свою голівку на вітрі!

Й аби біля моїх ніг крутився вихором
Осіній листок,
Пофарбований у сотні кольорів,
Наче квітка!

Й аби моя засмучена душа
Дізналася, що існує
Природа, Бог
За межами цього місця.

Зробіть мені цю радість,
Аби хоч якусь хвилю я знову побачив...
Щось зелене
Перед настанням зими!

Алея Люксембурзького парку

Ось промайнула дівчина,
Швидка й моторна, мов птах,
Із яскравою квіткою в руці,
Із новим наспівом на губах.

І це, може, єдиний раз за життя
Моє серце відповіло б,
І, виходячи глибокої ночі,
Єдиний погляд, мабуть, освітив би її!

Проте ні – моя молодість минула...
 Прощайте, ніжний променю, що саяв для мене,
 Парфуми, дівчино, гармоніє...
 Радість минула – зникла.

Закохане полум'я

Закохане полум'я
 Знищує мої чудові дні;
 О, спокій моєї душі
 Назавжди втік від мене!

Його зникнення та його відсутність
 Стають для мене домовиною;
 І далеко від нього
 Все здається мені смутком.

Що ж, моя бідна голова
 Швидко засмучується;
 Мій ослаблений розум пригальмовує,
 А потім і зовсім залякає.

Закохане полум'я
 Знищує мої чудові дні;
 О, спокій моєї душі
 Назавжди втік від мене!

А я стою біля свого вікна
 Чи на вулиці, щодня,
 Аби тільки побачити його появу
 Чи прискорити повернення.

Тож я милуюся його ходою,
 Його граціозною поставою,
 Його ротом із ніжною усмішкою
 І принадними очима;

Чарівним голосом
 Він уміє мене огорнути,
 Пестити своєю рукою
 І, на жаль, поцілунком...

Закохане полум'я
 Знищує мої чудові дні;
 О, спокій моєї душі
 Назавжди втік від мене!

Моє серце швидко стискається,
 Щойно відчуває його появу;
 Волею своєї ніжності
 Чи зможу я його затримати?

О, пестоці полум'я!
 Як би я хотів одного дня
 Побачити, як заспокоюється моя душа
 В його поцілунках кохання!

Література:

1. URL: <https://www.poesie-francaise.fr/poemes-gerard-de-nerval/> (дата звернення: 16.09.2021).
2. Нерваль Жерар де. Мистические фрагменты ; пер. фр. и сост. Ю. Н. Стефанов; вступит. статья и коммент. С. Н. Зенкина. Санкт-Петербург : Изд. Ивана Лимбаха, 2001. 536 с.
3. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=13278 (дата звернення: 16.09.2021).
4. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму : навч. підр. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Заповіт, 1997. 464 с.

Banias V., Banias N. Gérard de Nerval's "Odelettes": Impressionism before Impressionism

Summary. During his life, the French poet and romantic writer Gerard de Nerval had a reputation as an interesting, original, but far from first-class author, remaining in the deep shadow of the more recognized authors of his generation. With the beginning of the twentieth century, interest in his work began to grow rapidly, and in a few decades later he was recognized as one of the greatest innovators of his time. Since then, the interest of researchers – both in France and abroad – has focused primarily on his story “Aurelia” and the series of sonnets “Chimeras”. However, a closer look shows that in earlier works Nerval was just ahead of the era, creating in the manner of subsequent artistic generations. One example of this is his cycle of poems “Odelettes” (“Little Odes”), in which the Parisian artist managed to get ahead of most of the aesthetic principles of Impressionism. The following article traces this point: the authors argue that the main artistic leitmotif of “Little Odes” is not the events of life around – experienced, heard or read – but the author’s impressions, feelings about them. It is noticeable that in order to preserve the freshness and variety of nature’s colors in poetry, the author refused to use complex literary forms, leaving only pure colors in his “palette”. Nerval’s work is like a separate frame, a fragment of the moving world. This can explain the equivalence of all parts of the poem, as well as imbalance, asymmetry, bold cuts of images, complex angles. Nerval’s “Odelettes”, among other things, are aesthetically very perfect: it is a sample of true poetic art, as well as a kind of proof that the artistic power of literary second can not arise due to the complexity of composition or “bottomless” hermetic depth – everything is transparent. The absence of additional “darkened” meanings in no way prevents the author from rebuilding both the complexity of life and its fullness.

Key words: hermeticism, images, history, relatives, ancestors, nature, gothic.